

آغاز مناظره تلویزیونی نامزدها 4 ساعت با 8 کاندیدا

دیروز اولین بخش از مناظره انتخاباتی سه قسمتی و 4 ساعته تلویزیونی با حضور 8 نامزد احزاب صلاحیت شده از شبکه اول سیما و به طور زنده برگزار شد.

مسائل اقتصادی، محور دور اول

آغاز مناظره تلویزیونی نامزدها 4 ساعت با 8 کاندیدا

دیروز اولین بخش از مناظره انتخاباتی سه قسمتی و 4 ساعته تلویزیونی با حضور 8 نامزد احزاب صلاحیت شده از شبکه اول سیما و به طور زنده برگزار شد. برای انجام عادلانه و اختصاص وقت مساوی به 8 نامزد یاد شده، اگرچه برنامه ریزی دقیق و پیچیده و درخور تقدیری از سوی مسئولان صدا و سیما و با بهره‌گیری از صاحب‌نظران و کارشناسان صورت پذیرفته بود ولی خروجی این مناظره با آنچه انتظار می‌رفت فاصله داشت و اعتراض برخی از نامزدها را نیز در پی داشت. بخشی از برنامه دیروز به سؤالات تستی از نامزدها اختصاص داشت که برخی از کاندیداها، طرح این پرسش‌ها را اهانت به نامزدهای ریاست جمهوری دانسته و از پاسخ اجتناب ورزیدند، برخی دیگر نیز، تنظیم تعداد قابل توجهی از پرسش‌ها را غلط ارزیابی کردند، از جمله این پرسش‌ها که «#171؛ در انتخاب وزرا و مدیران ارشد کدام ویژگی اولویت اول شماست؛ 1- تجربه 2- تخصص 3- پاکدستی 4- تدبیر»؛ که تمامی نامزدها پاسخ واقعی را هر چهار گزینه می‌دانستند و اعلام کردند که سؤال کاملاً غلط تنظیم شده است. این بخش از مناظره در پی اعتراض نامزدها، ناتمام باقی ماند.

شکل مناظره بدین صورت بود که ابتدا یک کاندیدا به مدت سه دقیقه به بیان دیدگاه اقتصادی خود می‌پرداخت و پس از آن هفت نامزد دیگر هر کدام به مدت یک دقیقه و نیم نظر خود را در خصوص نظرات اقتصادی آن کاندیدا بیان می‌کرد. در پایان این بخش مجدداً هر کاندیدا یک دقیقه و نیم دیگر فرصت داشت تا به جمع‌بندی نظرات خود بپردازد. در مجموع هر داوطلب شش دقیقه و نیم به تشریح نظرات خود پرداخت و همچنین یک دقیقه و نیم نیز در خصوص اظهارنظر سایر کاندیداها صحبت کرد.

متأسفانه اشکال بزرگی که در سخنان و مباحث اکثر نامزدها در مناظره دیروز وجود داشت؛ سیاه‌نمایی آنها از شرایط و موقعیت جامعه و کشور بود.

این در حالی است که انتظار می‌رفت نامزدها به بیان واقعیت‌ها پیرامون وضعیت کشور می‌پرداختند و بیشتر برنامه‌هایشان را به منظور رفع مشکلات اقتصادی مطرح می‌کردند.

گفتنی آن است که تمامی نامزدها خود در سال‌های گذشته مسئولیت‌های مختلفی را برعهده داشتند و به نظر می‌رسد سیاه‌نمایی از سوی اکثر آنها به دلیل فرار از مسئولیت‌پذیری در بروز و ظهور مشکلات کنونی در حوزه‌های مختلف است.

گفتنی است؛ مناظره دیروز در دو بخش برگزار شد که بخش عمده سخنان نامزدها و مباحث مطروحه به شرح ذیل است؛ راهکارهای ایجاد اشتغال

به قید قرعه سوال اول که در خصوص اینکه مشکل اشتغال را چگونه و تا چه اندازه و در چه مدتی در دولت خود مهار خواهید کرد؟ را سیدمحمد غرضی پاسخ داد و هفت نامزد دیگر صحبت‌هایی وی را نقد کردند.

سیدمحمد غرضی در پاسخ به این سوال گفت: در صدسال گذشته تولید نداشته‌ایم و اشتغال وقتی سامان می‌یابد که تولید سامان می‌یابد، تولید هم وقتی سامان می‌یابد که هزینه پول به سمت نزولی شدن برود در غیر اینصورت اشتغال مصنوعی است و بعد از اینکه ما توانستیم محکم جلوی تورم بایستیم، اشتغال ایجاد می‌شود.

هفت نامزد دیگر اینگونه براساس قرعه صحبت‌هایی غرضی را نقد کردند که ابتدا محمدباقر قالیباف گفت: این درست است که رونق اقتصادی اساس کار است، اما امروز با رکود مواجه هستیم. تورم از یک طرف به وجود آمده و نمی‌توانیم نقدینگی را کنترل کنیم؛ بنابراین باید نقدینگی را به سمت تولید هدایت کنیم و در این صورت می‌توانیم با حرکت به سمت تولید آنها را کنترل کنیم.

سپس غلامعلی حدادعادل با اشاره به اینکه مسئله تورم بیش از اشتغال پرداخته شده است، اظهار داشت: البته تورم در اشتغال تاثیر بسیار زیادی دارد و در حال حاضر در مسائل کشور مسائلی وجود دارد که باید به این نکات توجه کنیم از جمله اینکه در حال حاضر بازار کار متولی ندارد یعنی وزارت کار می‌گوید که من مسئول اشتغال نیستم و تنها مسئول حل و فصل روابط کارگر و کارفرما هستم.

در ادامه علی‌اکبر ولایتی با تاکید بر اینکه سیاست دولت‌ها چه در قبل و چه بعد از انقلاب بیش از اینکه تولیدمحور باشد توزیع‌محور بوده است، گفت: همان‌طور که بر اساس تفسیر اصل 44 قانون اساسی که توسط مقام معظم رهبری نهایی و ابلاغ شد تولید باید مردمی شود.

محسن رضایی هم بیکاری و تورم را دو چیز جدا از هم دانست و افزود: اگرچه ممکن است تناسب‌هایی ضعیف بین بیکاری و تورم برقرار می‌شود ولی دو موضوع جدا از هم هستند. برای اشتغال باید دو عنصر شاغل و شغل وجود داشته باشد. شغل را کارآفرین درست می‌کند و شاغل هم کسانی هستند که توانایی انجام کار را داشته باشند.

سعید جلیلی نیز بیکاری را یکی از مهمترین موضوعات کشور ذکر و خاطرنشان کرد: رشد جمعیتی ما به دوران نیاز به کارش رسیده و به نظر می‌رسد اشتغال باید در تولید و این تولید مبتنی بر رقابت و کیفیت بیشتر باشد.

کاندیدای بعدی که به نقد مسئله پرداخت، محمدرضا عارف بود که مهمترین کار را در این خصوص احیای سازمان مدیریت عنوان کرد و افزود: ما حداقل به یک میلیون فرصت شغلی نیاز داریم که برای اینکه این اتفاق بیفتد به ثبات اقتصادی نیاز داریم.

حسن روحانی آخرین نفری بود که به تحلیل این سوال پرداخت و گفت: در جامعه ایرانی بیش از 3 میلیون نفر بیکار وجود دارد و بیش از 800 هزار نفر نیروی متخصص فارغ‌التحصیل آماده کار است ولی کار و شغلی ندارند نشان می‌دهد این مهمترین موضوع است. راه حل این مسئله بهبود شرایط محیط کسب و کار است.

غرضی در دفاع از خود رقابت خارجی را در موضوع تولید مهم دانست و خاطر نشان کرد: رقابتی شما کشورهای مثل ترکیه و هند هستند. در هر سال 40 میلیارد دلار سهم واردات می‌شود و کالاهایی مثل گوشت و روغن و حتی اخیراً کره هم وارد شده این مسئله ناشی از این است که تمام کسانی که به تولید پرداختند به خاطر هزینه‌های بانکی زیاد تولید را رها کردند، تولید اگر حمایت اداری و سیاسی و منطقی نداشته باشد شکست می‌خورد.

تعامل قوه مجریه با همه ارکان نظام

در ادامه مناظره هشت نامزد یازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری در شبکه اول سیما، محمدرضا عارف به این پرسش که نگاه و برنامه شما برای نظام تصمیم‌گیری کشور و تعامل با سایر قوا و نهادهای نظارتی کشور چیست؟ اینگونه پاسخ داد: حاکمیت یکپارچه یک جریان سیاسی بر اقتصاد کشور در طول هشت سال گذشته یکی از ایرادات بود چون سایر جریان‌ها از این عرصه کنار گذاشته شده اند. همچنین حضور برخی از نظامیان و شرکت‌های وابسته به نهادهای نظامی در امور اقتصادی از ایرادات دیگر است و این امر موجب شده که فضا برای مشارکت بخش‌های خصوصی تنگ‌تر شود و ما شاهد کمترین مشارکت بخش خصوصی در امور اقتصادی بوده‌ایم.

وی افزود: در قانون اساسی کشور ما به استقلال قوا اشاره شده است و باید قوا ضمن استقلال با یکدیگر نیز تعامل داشته باشند و مشکلات را در یک فضای صمیمی حل کنند و اگر به موردی برخورد کردیم می‌توانیم با توجه به قانون اساسی و اصل 110 و کمک رهبری مشکلات را حل کنیم.

در نقد سخنان عارف براساس قرعه ابتدا روحانی با بیان اینکه آزادی بیان و امکان نقد آزاد اهمیت دارد، گفت: دولت باید به صورت فراجناحی اداره شود، جناح واحد به این معناست که نیمی از نیروهای متخصص را کنار بگذاریم که در این صورت کشور ضرر بزرگی را متحمل خواهد شد.

در ادامه ولایتی اینگونه تحلیل کرد که ما باید از نیروهای متخصص استفاده کنیم که دولت از وجود آنها محروم نماند، اما نیروهای مختلف باید وجه مشترکی داشته باشند و آن اعتقاد به نظام، قانون اساسی و ولایت فقیه در قول و فعل است.

رضایی با اشاره به این که من جزو هیچ کدام از این دعوایم نبوده‌ام و می‌توانم قضاوت صحیح‌تری داشته باشم، گفت: من نه جزو تیم آقای خاتمی بودم که اصولگرها را کنار گذاشته باشم، نه جزو تیم آقای احمدی‌نژاد بودم که اصلاح‌طلبان را کنار بگذارم و هیچ کدام از این دو را قبول ندارم. معیار من برای بکارگیری نیروهای توانمند، کارآمدی و قبول داشتن نظام است.

جلیلی هم تصمیم صحیح اقتصادی را تصمیم مبتنی بر گفتمان نظام و انقلاب دانست و افزود: ما 75 میلیون جمعیت داریم و در تصمیم‌گیری‌ها مردم، کارشناسان و دولتی‌ها دخیل هستند. مثلاً در موضوع کشاورزی می‌توان از مردم سوال کرد که چه نکاتی دارند، بعد کارشناسان و بعد دولتی‌ها به این سوال پاسخ می‌دهند.

حدادعادل نیز با بیان اینکه من موافقم که کشور نباید از نیروهای کارشناس و خدوم با آمدن هر دولتی خالی شود، گفت: در دوران اصلاح‌طلبان هم از اصولگرایان استفاده نشد اما اگر بنده اداره کشور را برعهده گرفتیم سعی می‌کنم که گرایش‌های سیاسی را از نیروهای کارشناس و متخصص جدا کنم.

همچنین قالیباف با اشاره به اینکه بنا بود این مناظره اقتصادی باشد اما بحث‌های سیاسی را مطرح کردیم، اظهار داشت: وقتی قرار است اقتصاد را حل کنیم، چه کار به کار سیاست‌زدگی داریم؟ اگر سیاست‌زدگی اینگونه شود، دیگر باید اقتصاد را رها کنیم.

در پایان این بخش غرضی نیز خاطرنشان کرد: حاکمیت ایجاب می‌کند تا مردم را در مدار انقلاب نگاه داریم و مادامی که می‌خواهیم کشور را به گروه‌های سیاسی تقسیم کنیم، این کار خلاف انقلاب و شأن رهبری است.

عارف در فرصت دفاع از مواضعش در خصوص این سوال گفت: ما در دولت اصلاحات یک کمیته هماهنگی با مجلس تشکیل داده بودیم نه اینکه دعوی رئیس دو قوه را در صحن علنی مجلس مطرح کنیم و اختلافات آنان را به میان مردم بیاوریم، کمیته‌ای تشکیل شده بود و مسائل را حل می‌کردیم به اعتقاد من همین نگاه باید دنبال شود و کشور اداره شود.

مسکن و مهار قیمت آن

محسن رضایی نفر سومی بود که در جایگاه پاسخ ایستاد و به این سوال که برنامه دولت شما برای تامین مسکن و مهار قیمت آن چیست؟ اینگونه پاسخ گفت: ما زمین فراوانی در کشور داریم ولی می‌بینیم که قیمت مسکن در تهران و در کلانشهرها به صورت سرسام‌آور بالا می‌رود و برنامه‌ریزی‌ها برای ایجاد مسکن را از بین می‌برد.

وی افزود: مسکن مهر را با اصلاحاتی دنبال کنم و زحمتی در این ارتباط کشیده شده و نباید آن را نیمه‌تمام رها کرد. مقرراتی که برای محدوده شهرها و ایجاد شهرها وجود دارد، باید بر اساس معماری نوین اسلامی باشد و ضروری است در این قوانین در راستای معماری نوین اسلامی بازنگری صورت بگیرد.

قالیباف در نقد تحلیل رضایی در خصوص مسکن تصریح کرد: در داخل شهر زیر ساخت‌هایی مثل آب و برق و مترو داریم، چرا باید در

بیابان مسکن بسازیم؟ شاید اینکه در بیابان مسکن را ارزان‌تر بسازیم درست می‌شود اما از طرف دیگر هزینه‌ای را از بیت‌المال استفاده می‌کنیم که در این مناطق آب و برق و گاز و سایر زیرساختها را ایجاد کنیم. در تهران 14 هزار هکتار بافت فرسوده وجود دارد. لازم نیست ما به پزند برویم.

نفر بعدی غرضی بود که اینگونه استدلال کرد: بخش اصلی کسانی که مسکن ندارند این است که اشتغال نداشتند و نتوانستند پس‌انداز کنند و امروز به این وضع رسیده‌اند که بسیاری بدون مسکن ماندند. دولت در دو کلمه خلاصه می‌شود؛ تورم و اشتغال. جلیلی هم با تبیین تقاضای مصرفی بازار مسکن گفت: ما در سال حدود 850 هزار ازدواج داریم و این ازدواج‌ها به مسکن نیاز دارند که باید به این نیاز پاسخ داده شود، به نظر من مسکن مهر پاسخی به این نیاز است و باید ادامه پیدا کند. عارف نیز به طرح خود در این خصوص اشاره و تاکید کرد: برای رفع مشکلات طرح مسکن ماندگار را پیشنهاد دادیم که ان‌شاءالله بتوانیم جوابگوی جوانان کشور باشیم و بتوانیم آرامش را به جوانانی که می‌خواهند ازدواج کنند به خانواده‌هایشان برگردانیم. در ادامه حدادعادل سهم بودجه‌ای دولت در خصوص مسکن را ناکافی دانست و افزود: جا داشت دولت قدری هم به سایر صنایع که ارتباط مستقیم با مسکن ندارند می‌پرداخت. به اعتقاد من اولویت با ایجاد مسکن در بافت فرسوده است تا در عین حال مقاوم‌سازی هم تامین شود.

روحانی با تاکید بر اینکه برای تکمیل مسکن مهر چندین میلیارد اعتبار لازم است و بانک مسکن هم به خاطر همین طرح از بانک مرکزی استقراض کرده است، گفت: به نظر من مسکن مهر اشکالات فراوانی دارد اما چاره‌ای نیست جز این که در دولت بعد اشکالات مرتفع و نواقص رفع شود.

ولایتی در بررسی موضوع مسکن با بیان اینکه در کشور ما عمر متوسط ساختمان‌ها 50 سال و در کشورهای اروپایی 150 سال است، خاطر نشان کرد: باید عیوب مسکن مهر از جهت تامین آب، برق، گاز و ... رفع و نیازهای آن تامین شود. در زمانی که نوبت به دفاع رضایی رسید، وی با تاکید بر اینکه مسکن مهر را ادامه دهیم، گفت: ما باید از ابتدا مشخص کنیم شهرها به چه صورت باید توسعه یابد و اقتصاد و اشتغال نیز در هر شهر در نظر گرفته شود و تا این کار را انجام ندهیم مسئله مسکن حل نمی‌شود.

گسترش عدالت اقتصادی

در مناظره هشت نامزد یازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری پرسش چهارم با این عنوان که نگاه، برنامه و شاخص دولت شما برای گسترش و اندازه‌گیری عدالت اقتصادی چه خواهد بود را حسن روحانی این گونه پاسخ داد: شعارهای سیاسی ما با عملکرد اقتصادی ما سازگار نیست. در شعار سیاسی، شعار مقاومت می‌دهیم اما در عمل در بخش اقتصادی مقاومتی در کار نیست. در شرایطی که سیاست اقتصادی و سیاسی ما باید منطبق با هم باشند می‌بینیم که دو رویکرد متفاوت وجود دارد و کاملاً جدا از یکدیگر حرکت می‌کنند. ما در اقتصاد با واردات و دست نیاز به سوی بیرون دراز کردن اعلام نیاز می‌کنیم اما در سیاست اعلام بی‌نیازی می‌کنیم این همه بیکاری در کشور یک شاخص برای بی‌عدالتی اقتصادی است.

نفر اولی که روحانی را درباره این سوال نقد کرد سعید جلیلی بود، وی عدالت را مقدم بر پیشرفت دانست و افزود: ما اگر توانستیم عدالت را محقق کنیم و به تمام ظرفیت‌های مردم و آحاد کشور فرصت بروز استعدادهایشان را بدهیم، به دنبال آن پیشرفت نیز ایجاد می‌شود. عدالت باید به شکل ساختاری و نهادینه شکل گیرد نه اینکه با حرکت‌های مقطعی و یا در ارتباط با موضوعات مشخص صورت بگیرد.

غرضی هم عدالت را اینگونه معنا کرد که عدالت یعنی اینکه دولت دست خود را از جیب مردم بیرون بیاورد و تصریح کرد: وقتی که در دولتی ارز کشور یکدفعه به 3500 تومان می‌رسد. این موجب می‌شود که جیب فقرا خالی شود و قدم اول در راستای عدالت این است که دست کسی که در جیب فقراست باید بیرون بیاید و این دست قطع شود.

در ادامه عارف با اشاره به اینکه عدالت اجتماعی نباید به منزله تقسیم فقر تلقی شود، گفت: گسترش عدالت اقتصادی که از شعارهای ماست، برای تحقق نیازمند تولید ثروت است و ما باید ابتدا اولویت را به اقشار آسیب‌پذیر اختصاص دهیم تا ان‌شاءالله بتوانیم خط فقر را به سطح قابل قبولی برسانیم.

قالیباف هم در این باره تصریح کرد: عدالت یک عمل و اقدامی است که باید اتفاق بیافتد و مردم آن را بچشند در عدالت فردی همه آحاد ملت طبق قانون اساسی با هر گرایشی که دارند باید از همه فرصتهایی که در قدرت است به طور برابر استفاده کنند.

همچنین حدادعادل اجرای هدفمندی یارانه‌ها را در راستای تحقق عدالت دانست و افزود: ما می‌بینیم که یک خانواده قبل از اجرای این طرح روزانه چندین لیتر بنزین استفاده می‌کنند ولی یک خانواده فقیر هیچ مقدار بنزینی مصرف نمی‌کرد و هیچ استفاده‌ای از این یارانه‌ای که دولت اختصاص داده بود نمی‌کرد. یکی از اهداف هدفمند کردن یارانه‌ها تامین عدالت بوده و باید تمدید بشود.

رضایی هم عدالت توزیعی و تولیدی را تشریح و اظهار کرد: ما باید فرصت‌ها را بین همه توزیع کنیم و در نتیجه درآمدها بین همه اقشار توزیع شود اما متأسفانه در نگاه و شاخص مشکل داریم. برنامه‌های من درباره یارانه سبز، ایجاد پنج میلیون کسب و کار خانگی و ایجاد شغل برای جوانان ناظر بر این است که عملاً عدالت را محقق کنیم.

در پایان این بخش روحانی در دفاع از خود گفت: نکته مهم در بحث عدالت، تمرکززدایی است. امروز استان‌های کشور احساس می‌کنند این توان را دارند که برای اداره استان خود تصمیم‌گیری کنند اما این تصمیمات در تهران متمرکز شده. ما باید بار را از دوش تهران برداریم و امکانات و اختیارات بیشتری را به استان‌ها بدهیم.

مواجهه با کاهش درآمدهای نفتی
در ادامه مناظره نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری در شبکه اول سیما، غلامعلی حدادعادل در پاسخ به این پرسش که برنامه دولت

شما برای مواجهه با کاهش درآمدهای نفتی در اولین سال دولت آینده چیست؟ گفت: با افزایش صادرات غیرنفتی همچون صادرات محصولات کشاورزی می‌توان جای خالی صادرات نفتی را پر کنیم، استفاده از کریدور ترانزیت شمال جنوب هم می‌تواند در مقابل کاهش درآمد نفتی ما را مقاوم‌تر کند.

وی افزود: فکر می‌کنم ملت ما و دولت من در آینده برای مقابله با کاهش ارزش ناشی از درآمد نفت باید سبک زندگی اسلامی را در نظر داشته باشد. ما نمی‌توانیم به سبک زندگی غربی عمل کنیم و طعمه تحریم غرب قرار بگیریم.

روحانی در تحلیل این سوال با اشاره اینکه باید دست از خام‌فروشی برداریم، گفت: امروز بسیاری از کالاها را به صورت خام صادر می‌کنیم حتی معادن سنگ‌های قیمتی و سنگ‌های ساختمانی به صورت خام صادر می‌شود. باید موانع را برداریم تا مردم با ایجاد پالایشگاهها و صنعت پتروشیمی نفت را از خام‌فروشی دربیاورند.

عارف هم در این خصوص تاکید کرد: جهت‌گیری کلی دولت ما اقتصاد بدون نفت است. اساسا نگاه ما به نفت این است که باید بتوانیم آن را برای آیندگان هم حفظ کنیم. اما در کوتاه مدت با راه‌حلهایی مثل انضباط مالی دولت، می‌توان هزینه‌های دولتی را کاهش داد و با واگذاری سریع وابستگی دولت به نفت را تحدید کرد.

در ادامه جلیلی این موضوع را یک فرصت دانست و افزود: هر چقدر وابستگی به نفت کاهش پیدا کند، این یک فرصت است و به نسبت آن می‌توانیم از دیگر ظرفیت‌ها چه در حوزه نرم‌افزاری و سخت‌افزاری استفاده کنیم. از طرف دیگر می‌توانیم از خام‌فروشی جلوگیری کرده و از ارزش افزوده محصولات ناشی از نفت استفاده کنیم و استفاده از ارزش افزوده این محصولات موجب افزایش درآمد ارزی می‌شود.

ولایتی با تاکید بر اینکه ما باید برای حل این مشکلات چاره‌اندیشی کنیم، گفت: امروز آنها نفت ما را تحریم کردند و کمتر می‌خرند. برای نقل و انتقال دلار مشکلاتی ایجاد کردند و فردا ممکن است جنس دیگری را تحریم کنند یا مشکلات ترانزیتی ایجاد کنند ما باید در این خصوص برنامه داشته باشیم.

همچنین قالیباف تحلیل خود را در این خصوص با مثالی از شهرداری تهران توضیح داد و اظهار کرد: در شهرداری همیشه 30 درصد درآمد از دولت تامین می‌شد اما امروز درآمد ما از دولت به کمتر از پنج درصد رسیده است و این یعنی درآمد ما بدون نفت تولید می‌شود و ما مشکلی در اجرای پروژه‌ها نداریم، چراکه ما پیش‌بینی کردیم و درآمد را خودمان تامین کردیم.

غرضی به سوابق خود در دوران وزارت نفت اشاره و تاکید کرد: در دولت وفاق هزینه کشور 115 میلیارد دلار بود. در دولت سازندگی 118 میلیارد دلار، در دولت اصلاحات 128 میلیارد دلار و در دولت اخیر درآمد سنگینی حاصل شد که بخش اکثریت آن صرف واردات شد.

در ادامه رضایی موضوع کاهش درآمدهای نفتی را یک تهدید عنوان و اظهار کرد: راه‌حل این تهدید این است که دولت را از اقتصاد بیرون بکشیم و مردم را به طور واقعی درگیر این مسائل نکنیم. پروژه‌های عظیمی در سطح کشور وجود دارد که دولت به آن توجهی نمی‌کند.

حدادعادل در دفاع از موضع خود در این خصوص گفت: ملت ایران بدانند ما می‌توانیم بدون وابستگی به نفت هم اقتصاد خوبی داشته باشیم. کل واردات ما در سال 91، 53 میلیارد دلار بوده که 32 میلیارد دلار آن صادرات غیرنفتی بوده است. از این میان 30 میلیارد دلار کالاهای واسطه‌ای وارد شده که برای اقتصاد کشور مفید است اما هشت میلیارد دلار واردات گروه 9 و 10 که عمدتاً تجملی هستند، داشته‌ایم مثل خودروهای وارداتی گران‌قیمت که عده‌ای با آن مانور تجمل در خیابان‌ها می‌دهند.

حمایت از کار و سرمایه ایرانی

محمدباقر قالیباف به عنوان نفر ششم از نامزدهای ریاست جمهوری به این پرسش که گام‌های عملی دولت شما برای تقویت تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی و بهبود فضای کسب و کار چیست؟ اینگونه پاسخ داد: برای رونق کار همانطور که در برنامه‌هایم به آن اشاره کردم، برنامه دو ساله داریم. سفته‌بازی باید جمع شود، از درآمدهای بدون تولید مالیات اخذ می‌کنم و انضباط بودجه را در دولت مورد توجه قرار می‌دهم.

وی در ادامه به استقلال بانک مرکزی اشاره کرد و افزود: ما نباید هر هفته و هر ماه تصمیمات را عوض کنیم تا برای عده‌ای رانت ایجاد کنیم و آنها یک شبه میلیارد شوند که در نتیجه سرمایه فقرا هم تقلیل یابد. باید نوعی بازبینی در توزیع کالا و خدمات داشته باشیم.

حداد عادل نخستین فردی بود که در تبیین شعار #171؛ حمایت از کار و سرمایه ایرانی؛ گفت: ما برای رونق‌بخشی به تولید ملی و حمایت از کار و سرمایه ایرانی باید آسیب‌شناسی از وضع موجود داشته باشیم. ما آسیب‌های ساختاری داریم و سیاستگذاری اقتصاد ما نیز آسیب‌رسان است؛ البته فشار خارجی و تحریم نیز وجود دارد که در داخل اثر می‌گذارد. اما می‌توانیم با اصلاحات ساختاری و سیاستگذاری به تولید کمک کنیم.

جلیلی هم ضمن مهم دانستن موضوع تولید داخلی خاطرنشان کرد: باید سعی کنیم تا جایی که امکان دارد از تولید داخلی حمایت کنیم. در واقع برای تولیدکننده داخلی فرجام و پایان کار را مشخص کنیم اگر فرجام تولید مشخص باشد، ظرفیت زیادی برای تولید ایجاد شده و تولیدکنندگان انگیزه پیدا می‌کنند.

در ادامه عارف با اشاره به لزوم اختصاص سهم هدفمند کردن یارانه‌ها به تولیدکنندگان، تصریح کرد: بیمه کشاورزان، معیشت آنان، رسیدگی به مشکلات کارگران و بیمه بیکاری آنها در بخش کشاورزی باید مورد توجه قرار بگیرد. کسب و کار خانگی از موارد دیگری است که باید به آن توجه شود. ما 18 میلیون خانم خانه‌دار داریم که می‌توانیم از آنها برای کسب و کار خانگی استفاده کنیم.

روحانی هم در این باره گفت: باید از مصرف محوری به سمت تولید محوری حرکت کنیم در سال‌های اخیر مصرف‌محوری رشد کرده است. خصوصی‌سازی باید واقعی باشد. آنچه که انجام شد، فقط 13 درصدش واقعی و بقیه آن شبه دولتی بود. رقابت‌ها باید واقعی

باشد.

همچنین رضایی بهره بردن از توان نیروی انسانی ملی را در این زمینه مهم دانست و افزود: باید ساختار دولت را به سمت تولید ملی سوق دهیم و در کنار هر وزارتخانه‌ای، اتاق فکر ایجاد کنیم. من مجمع عالی اقتصاددانان را ایجاد می‌کنم و شوراهایی را در این زمینه ایجاد خواهم کرد و از نظرات اتاق بازرگانی، خانه صنعت و اتحادیه‌های اقتصادی و ... استفاده می‌کنیم و ایالت‌های اقتصادی نیز ایجاد می‌کنم.

غرضی با تأکید بر اینکه موقعی تولید شکل می‌گیرد که هزینه سرمایه پایین بیاید، گفت: این امر در صورتی تحقق پیدا می‌کند که تورم کاهش پیدا کند و وقتی تورم کاهش پیدا کند، تولید نیز شکل می‌گیرد و این یک چرخه است. ما باید بورس مصنوعی و شبه پولی را از بین ببریم و سرمایه نیز جایگاه عالی خود را در کشور پیدا کند.

ولایتی هم با تقسیم تولید به دو بخش صنعت و کشاورزی، تأکید کرد: تولید در بخش صنعت باید کاملاً مردمی شود یعنی کارگاه‌ها و کارخانه‌ها به مردم واگذار شود. متأسفانه دولت بخش مهمی از صنایع را در اختیار دارد و بخش‌های دولتی اگر دچار مشکل شوند، از بانک‌ها قرض می‌گیرند و مشکلاتشان برطرف می‌شود. در بخش کشاورزی نیز تا زمانی که نتوانیم قیمت خرید محصولات کشاورزی را تأمین کنیم، مشکل حل نمی‌شود.

در قسمتی که نوبت به دفاع قالیباف از صحبت‌های خود رسید، وی گفت: 70 درصد سهم رشد اقتصادی در کشورهای دیگر مربوط به بخش خدمات است و 30 درصد باقیمانده به کشاورزی و صنعت تعلق دارد. اما متأسفانه سهم رشد اقتصادی از طریق خدمات برای کشور ما 45 درصد است. ما می‌توانیم خدمات را به سرعت با توجه به نیروی جوان و نیروی متخصصی که داریم به ویژه در حوزه آبی افزایش دهیم که البته نیازمند پهنای باند بالا و حل مسائلی از این دست هستیم.

هدفمند کردن یارانه‌ها

در ادامه مناظره هشت نامزد یازدهمین دوره انتخابات ریاست جمهوری در شبکه اول سیما، سعید جلیلی به این پرسش که گام دوم قانون هدفمندی یارانه‌ها را چگونه و با چه تدابیری اجرا می‌کنید؟ اینگونه پاسخ داد: هدفمندی یارانه‌ها امروز یک قانون است و باید به خوبی اجرا شود. برخی موضوعاتی که ما مطرح می‌کنیم مثل حمایت از تولید و مبارزه با تورم در دولت‌های قبلی هم مطرح شده اما موفق نبوده است یا قانون هدفمندی یارانه‌ها موضوعی بوده که همه روی آن وفاق داشتند اما چرا در اجرا دچار مشکل شد. اولین کار برای هر سیاست اقتصادی که ما می‌خواهیم دنبال کنیم این است که اگر به ساختار اجرایی دولت توجه نکنیم هر سیاست خوبی در عمل موفق نخواهد شد.

رضایی در نقد مواضع جلیلی در خصوص قانون هدفمندی یارانه‌ها گفت: من معتقدم که مرحله اول طرح هدفمندی یارانه‌ها به دلیل اینکه دولت تعهد داده است باید عملی شود ولی در مرحله دوم باید به صورت درآمدی و تولیدی عمل کنیم یعنی پولی را که صرف این کار می‌شود، وارد تولید کرده و سرمایه‌گذاری کنیم و سپس مشاهده خواهیم کرد که این پول در مصرف و تقاضا اثر خودش را می‌گذارد؛ بنابراین مرحله دوم هدفمند کردن یارانه‌ها را حتماً انجام خواهیم داد.

غرضی نیز با اشاره به این موضوع که این بار اولی نیست که ما یارانه پرداخت می‌کنیم، اظهار کرد: بحث اینکه این شبه پول و تورم چگونه در کشور تزیق شود که زندگی مردم را ارتقا بدهد بحثی کارشناسی، اقتصادی و فنی است. وقتی بدون این کارشناسی‌ها وارد میدان شویم و می‌خواهیم که با پرداخت یارانه به کار سیاسی بپردازیم نتیجه‌ای جز این نخواهد داشت.

قالیباف هم وعده ادامه اجرای هدفمندی یارانه‌ها را داد و افزود: در واقع یارانه تولید را که دولت پیش‌بینی کرده، حتماً ادامه می‌دهیم اما در کنار این باید سیاست‌های دیگری برای دهک‌های پایین جامعه نیز در نظر گرفته بشود تا قدرت خرید مردم افزایش یابد.

در ادامه حدادعادل با تأکید بر اینکه هدفمندی یارانه‌ها باید به درستی اجرایی شود، گفت: اگر مراد از اجرای مرحله دوم هدفمندی یارانه‌ها این باشد که این 45 هزار تومان تبدیل به 100 هزار تومان یا 5 برابر شود، فکر نمی‌کنم دردی از دردهای مردم درمان شود و این مسئله خود منشأ تورم می‌شود.

عارف نیز در این خصوص تصریح کرد: ما باید فاز اول هدفمندی یارانه‌ها را کامل اجرا کنیم و سهم تولید از یارانه‌ها را هم که داده نشده بدهیم. بعد از آن با ارزیابی مرحله اول باید توجه بیشتری به اقشار آسیب‌پذیر داشته باشیم و بیمه پایدار را تأمین کنیم. در حال حاضر حدود 70 درصد از بیمه را مردم می‌پردازند که مطابق قانون باید به 30 درصد برسد.

روحانی هم با اشاره به اینکه این رقم یارانه جبران تورم را نکرد، گفت: به اعتقاد من یارانه افرادی که دارای حقوق ثابت هستند مثل کارگران و کارمندان باید تقویت شود. پیشنهاد دولت من یارانه کالایی به مردم است و مردم نسبت به تأمین کالاهای اساسی تضمین لازم را داشته باشند.

در ادامه ولایتی نیز اجرای قانون هدفمند کردن یارانه‌ها را لازم دانست و افزود: زمانی که متناسب با پولی که در بازار است به همان نسبت تولید کالا صورت نگیرد و ما شاید این حرف را در بین مردم شنیده‌ایم که می‌گویند یارانه‌ها را بگیرد ولی قیمت کالاها را سر جایی خود برگردانید. وقتی که به صورت حساب نشده نقدینگی در جامعه بریزیم و کالا نیز متناسب با آن نباشد این تورم ایجاد می‌شود و باید این روند اصلاح شود.

جلیلی در دفاع از تحلیل خود در این باره گفت: ما باید ساختار اقتصادی کشور را درست کنیم و تا ساختار اداری درست نشود، این نقدینگی وجود خواهد داشت. البته نقدینگی‌های زیادی مشابه هدفمند کردن یارانه‌ها در کشور وجود دارد که جمع نشده‌اند از جمله نقدینگی که از بابت معوقات بانکی که حدود 70 هزار میلیارد تومان است وجود دارد که عمده این معوقات در دست تعدادی است.

مهار گرانی و تورم

علی‌اکبر ولایتی به عنوان آخرین نامزد در جایگاه پاسخ به سوال ایستاد و به این سوال که برنامه عملی دولت شما برای مهار گرانی و

تورم چیست؟ این طور پاسخ داد: میزان رها کردن پول در جامعه متناسب با تولید کالا و خدمات نباشد، تورم ایجاد می‌شود. اگر چنین فکری نشده باشد، تورم نیز وجود دارد و برای این کار باید فکری مختلف کرد که یکی از آنها فکر عاجل است که دولت باید تنظیم بازار کند که اگر اجناسی که مورد نیاز مردم است و اگر این اجناس حیاتی و اضافی نیست، از تولید آنها حمایت شود، از قبیل آنچه که دولت انجام داده است.

وی افزود: بخشنامه‌هایی که توسط دستگاه‌ها صادر می‌شود، ضرورتی ندارد و معتقدم باید یک متصدي اقتصادي و یا یک معاونت اقتصادي وجود داشته باشد که به صنایع یا بخش بازرگانی یا بانک مرکزی رسیدگی کند تا مردم سرگردان نشوند.

در ادامه جلیلی در نقد موضع ولایتی در خصوص این سوال گفت: نقدینگی در ساختار اداری موضوع قابل توجهی است. وقتی ما برای یک پروژه چند برابر پول قرار می‌دهیم در حالی که با یک پنجم می‌شود آن را اجرا کرد، همین افزایش نقدینگی و ایجاد تورم، لذا باید عدالت ساختاری داشته باشیم و با تورم ساختاری برخورد کنیم.

رضایی هم درباره طرح دولت خود برای مهار تورم، تاکید کرد: ما باید نقدینگی را در اولین فرصت کنترل کنیم، اگر نه ارزش پول ملی ما که جزو ناموس ماست، کاهش می‌یابد. 1000 تومان امروز، برابر 300 تومان سال گذشته است و ما باید در چند ماه آینده ترمز جدی بر این روند داشته باشیم تا جلوی گرانی و تورم گرفته شود.

همچنین قالیباف به اصلاح سیاست‌های پولی و مالی اشاره کرد و افزود: کنترل افزایش نقدینگی از مسائلی است که چنانچه اتفاق بیفتد مردم اعتماد پیدا خواهند کرد. ما امروز به اعتماد مردم نیازمندیم. دولت ما این کار را در طول شش ماه به وجود خواهد آورد و ما می‌توانیم همچون کشورهای دیگر از این شرایط سخت گذر کنیم.

غرضی هم با انتقاد از افزایش هزینه‌های دولت، گفت: تورم نتیجه آن است که دولت بیشتر از درآمدهایش هزینه می‌کند. تا زمانی که در دولت‌ها هزینه‌ها و درآمدها یکسان نشود در جامعه تورم را پیش‌رو خواهیم داشت. من امیدوارم دولتی روی کار آید که بیشتر از درآمدهایش هزینه نکند.

عارف نیز با یادآوری این نکته که در سال 76 تورم 13/3 درصد بود، تصریح کرد: اگر دولت می‌خواهد تورم را کنترل کند اول باید خودش را کنترل کند. رشد نقدینگی بیشترین اثر را در تورم دارد. نهادهای نظارت بر کارکرد دولت باید تقویت شوند. سرمایه‌گذاری بیشتر افزایش پیدا کند و بانک مرکزی به استقلال برسد تا بتوانیم شاهد کم شدن تورم باشیم.

در ادامه روحانی مهم‌ترین مسئله را آرامش و ثبات بازار طلا و پول دانست و خاطرنشان کرد: مردم دائماً دچار نگرانی هستند که برای تامین کالاهای روزمره خود، که امروز یک قیمت دارد، در روزهای آینده چه قیمتی باید پرداخت کنند. راه‌حل اصلی رفع موانع تولید است. تولید باید به حرکت در بیاید تا با آمدن کالاها به بازار و تعادل بین عرضه و تقاضا تورم کاهش پیدا کند.

همچنین حدادعادل تورم را موجب ثروتمندتر شدن ثروتمندان و فقیرتر شدن فقرا ذکر کرد و گفت: دولت برای اینکه پول بیشتری خرج کند درصدد بر می‌آید که کسری بودجه خود را از بانک مرکزی تامین کند. معتقدم باید برای تورم یک راهکار کوتاه‌مدت در نظر گرفت و آن تثبیت قیمت‌هاست و همچنین راهکارهای درازمدت و میان‌مدت که از جمله مهم‌ترین آن می‌تواند اجرای اصل 44 قانون اساسی باشد.

در پایان این بخش از مناظره ولایتی راهکارهای درازمدت، کوتاه مدت و میان مدت خود را برای مهار تورم تبیین کرد و افزود: این یک تنفس شش ماهه که باید به تولیدکنندگان بدهیم. اکنون بسیاری از کارخانه‌ها خوابیده‌اند و کمتر از میزان ظرفیت خود کار می‌کنند، تحت فشار مالیاتی و یا پرداخت اقساط بانک و تسهیلات خود هستند. باید به آنها فرصتی داد تا میزان تولید خود را متناسب با آنچه که مشخص می‌شود افزایش دهند. وقتی که تولید افزایش پیدا کند تورم نیز در کوتاه مدت مهار می‌شود.

در ادامه مناظره هشت کاندیدای انتخابات ریاست جمهوری یازدهم، پیش از زمان استراحت آنها، هریک از کاندیداها به مدت 90 ثانیه به جمع بندی سخنان خود پرداختند.

بخش دوم مناظره میان 8 کاندیدا در حالی شروع شد که 8 سوال از نامزدها پرسیده می‌شد و آنها موظف بودند در پاسخ‌های بسیار کوتاه و چند کلمه‌ای نظرات شان را بیان نمایند که البته برخی نامزدها به این قسمت از مناظره اعتراض کردند.

همچنین در بخش پایانی مناظره، عکس‌هایی با مضامین مختلف نمایش داده شد و 8 کاندیدای حاضر، نظر خود را درباره آنها بیان کردند. و بالاخره نامزدها پس از حدود چهار ساعت مناظره به جمع بندی خود در اولین روز از برگزاری این مناظره‌ها در صدا و سیما پرداختند.